

Пахомов М.С.,
аспірант кафедри обліку і фінансів
Науковий керівник – Єршова Н.Ю.,
д-р екон. наук, професор
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ

Організаційна підтримка управління ризиками в системі управління страхової компанії важливий складник, що в кінцевому варіанті буде визначати результативність процесів виявлення, оцінки, моніторингу та пом'якшення ризиків. Страховий бізнес за своєю суттю передбачає ризики у наданні послуг, тому, ефективне управління ризиками є надзвичайно важливим [1-3]. Основою організаційної підтримки управління ризиками – інституційна підтримка, яка виражається у створенні політики, процесів, інструментів, персоналізації на всіх рівнях управління страхової компанії. Так склалося виходячи з практичної ефективності, що у страховій галузі використовується «трилінійна модель».

Особливістю такої моделі є те, що чітко визначені ролі та обов'язки тих, хто бере участь у процесі управління ризиками. Розглянемо більш детально ці «лінії захисту».

Перша лінія захисту включає операційні підрозділи, які безпосередньо несуть ризики, пов'язані з андеррайтингом та експлуатацією страхових полісів.

Друга лінія захисту складається зі спеціалізованих відділів управління ризиками та комплаєнсу, відповідальних за розробку політик, моніторинг ризиків та контроль впровадження встановлених процесів.

Третя лінія захисту – це внутрішній аудит, який незалежно оцінює ефективність системи управління ризиками.

На інституційному рівні важливо забезпечити стандартизацію процесів управління ризиками шляхом розробки внутрішніх стандартів та документації [4, 5]. Внутрішніми стандартами страхової компанії встановлюються єдині методи, правила та процедури для виявлення, оцінки, контролю та моніторингу ризиків. Розробка та впровадження цих методів, правил і процедур спрямовані на забезпечення узгодженості між відділами та підвищення ефективності управління ризиками в невизначених ситуаціях. Чітко визначені процедури допомагають забезпечити узгодженість у діях співробітників та мінімізувати потенціал помилок.

Не менш важливим є чіткий розподіл обов'язків у сфері управління ризиками. Ефективна система вимагає чітко визначених ролей на рівні ради директорів, керівництва та відділів. Зокрема, рада директорів відповідає за розробку загальної стратегії управління ризиками та прийнятних рівнів ризику, тоді як керівництво забезпечує впровадження відповідних політик та процедур.

Організаційна підтримка також включає створення ефективних систем комунікації та обміну інформацією [2, 3]. Своєчасна та достовірна інформація про ризики є важливою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У цьому контексті вирішальну роль відіграють інформаційні системи, які збирають, обробляють та аналізують дані про ризики.

Важливе значення має створення культури управління ризиками в масштабах всієї компанії. Це включає підвищення обізнаності співробітників про важливість дотримання встановлених процедур та взяття на себе відповідальності за свої рішення. Після встановлення цієї культури покращується ефективність усієї системи управління ризиками, а операційні та фінансові ризики зменшуються.

В епоху цифрових технологій підтримка управління операційними ризиками набула нових характеристик, тісно пов'язаних із впровадженням автоматизованих систем моніторингу ризиків, використанням аналітичних інструментів та застосуванням технологій великих даних. Це дозволяє компаніям швидше реагувати на ризики та точніше їх оцінювати.

Таким чином, підтримка управління ризиками для страхових компаній являє собою складну та багатогранну систему, яка інтегрує організаційну структуру, нормативно-правові та методологічні бази, розподіл відповідальності, інформаційний потік та корпоративну культуру. Ефективність цієї системи визначає, чи зможе страхова компанія виявляти ризики на ранній стадії, мінімізувати негативний вплив та забезпечити довгострокову фінансову стабільність.

Список використаних джерел

1. Пахомов М., Єршова Н. SOLVENCY II та управління ризиками: шлях до фінансової стійкості страхової компанії. *Економічний вісник Донбасу*. 2025. № 1(79). С. 19-22. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1\(79\)-19-22](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1(79)-19-22).

2. Єршова Н.Ю. Формування стратегічного управлінського обліку як системи інформації для підтримки процесу стратегічного управління підприємствами. *Причорноморські економічні студії*. 2016. №3. С. 113-118.

3. Єршова Н. Ю. Вплив якості облікової інформації на обґрунтованість результатів фінансового прогнозування. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. No 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14786315>.

4. Єршова Н.Ю., Терземан М.М. Щодо питання аналізу та оцінки фінансової діяльності підприємства в сучасних умовах. *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2011. № 30. С. 153-161. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7e46d1d3-0c63-44fd-b187-7216933bd57c/content>.

5. Iershova N. Accounting and analytical support of budgeting with the purpose of achieving its flexibility and performing a control function in the process of financial forecasting. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*. 2024. 4(15). 43-52. DOI : <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-4-04>.

Чистякова Д.Д.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Мікуляк К.А.,**
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У сучасному світі штучний інтелект (ШІ) все більше поширюється та залучається до різних сфер. Вперше поняття штучного інтелекту було офіційно запропоновано у 1956 році під час Дартмутської конференції під керівництвом Джона Маккарті. Сьогодні штучний інтелект є однією з ключових рушійних сил науково-технічного прогресу у ХХІ столітті. Згідно з Оксфордським словником англійської мови, ШІ можна визначити як галузь, пов'язану з проектуванням та розробкою комп'ютерних систем, здатних виконувати завдання, що зазвичай потребують людського інтелекту, такі як візуальне розпізнавання, обробка мовлення, прийняття рішень та переклад мови [1].

Технології штучного інтелекту представлені у різних формах – від простих цифрових інструментів до передових систем, здатних навчатися та приймати рішення. Це демонструє вирішальну роль, яку він відіграє в сучасній цифровій економіці та його важливість для глобальних інвестицій. Банківський та фінансовий сектор також активно інтегрує штучний інтелект для оцінки кредитоспроможності клієнтів, виявлення підозрілих або шахрайських транзакцій та адаптації послуг за допомогою чат-ботів й